

Stříbrná Jihlava 2016, předběžný program

Čtvrtek 6. října

Švédsko

Stříbro a/nebo olovo – počátky těžby galenitu ve Švédsku

Lena Berg Nilsson

Předmětem tohoto příspěvku jsou některé otázky těžby stříbra a olova, které doplňují text mé diplomové práce z archeologie (Stockholmská univerzita, Švédsko). Zaměřuji se v něm na počátky těžby stříbra a olova a uvádím tři příklady různorodosti těžebních lokalit a jejich organizace – stříbrný důl v Sala, olověný důl v Hade ve středním Švédsku a důl v Nasafjäll v nejsevernější části Švédska.

Jak podfuk ze 17. století inspiroval Mozarta k napsání opery a vytvořil proces průmyslového zpracování mědi ve Švédsku

Dag Noréus

V roce 1786 se v Brně konalo proslulé mezinárodní setkání, kde Ignaz von Born usiloval o schválení svého procesu chloridačního pražení za použití chloridu sodného, jenž byl původně určen pro stříbrnou rudu. Ve Švédsku se tato metoda měla začít používat v procesu výroby mědi. Born se inspiroval alchymii, ale sůl nepatřila k jejím původním principům. Tato myšlenka zřejmě pocházela z údajného středověkého alchymistického rukopisu, jenž byl později přisuzován Johannu Thöldemu, spolujednateli solných dolů ve Frankenhausenu. Ten se ve své práci inspiroval Paracelsem. Můj příspěvek se zaměřuje na objasnění zmíněného chemického procesu a vysvětluje, jak se dostal do Švédska.

Českomoravská vrchovina

Nové průzkumy středověké exploatace a úpravy rud na Českomoravské vrchovině

Jaroslav Havlíček, Petr Hrubý, Karel Malý

Příspěvek představí výsledky dílčích průzkumů rýžoviště u České Bělé, dále pozůstatků úpravny rud u Koječína na Havlíčkově Brodu a nakonec ústí staré šachty s výdřevami u Opatova na východním okraji pelhřimovského revíru. Na těchto lokalitách se dochovaly dřevěné stavební prvky, díky nimž byla změřena cenná dendrodata. Ta řadí počátky těchto areálů do 13. století, kdy tato chronologie zároveň dobře zapadá do obecného dějinného kontextu středověké exploatace zlata a následně i polymetalických rud v srdci průmyslovského území.

Nové průzkumy středověkých metalurgických areálů na Českomoravské vrchovině

Petr Hrubý, Jaroslav Kapusta, Karel Malý

Příspěvek představí nové výzkumy středověkých hutnických lokalit, které v „předkutnohorském období“ zpracovávaly na Českomoravské vrchovině polymetalické rudy a produkovaly drahé a barevné kovy. Jedná se o kombinaci magnetického měření, odběru půdních vzorků a jejich geochemické analýzy a rozboru majoritního hutnického odpadu - strusek. Příspěvek se pokouší v topografických a krajinných souvislostech o vyhodnocení dat a o více či méně pravděpodobný model infrastruktury těchto zaniklých metalurgických pracovišť.

Chemismus a fázové složení strusek po tavbě stříbrných rud na Havlíčkově Brodu

Kateřina Janíčková, Zdeněk Dolníček, Karel Malý

Na čtyřech lokalitách v okolí Havlíčkova Brodu (Stříbrné Hory 1 a 2, Utín a Hesov) bylo studováno především fázové složení a chemismus středověkých strusek po hutnění Ag rud. Hlavní fázi ve struskách bylo určeno sklo, dále olivín a vzácně wüstit. V sulfidických inkluzích byl potvrzen pyrrhotin, rudashevskyt, covellin, a neidentifikované nestechiometrické fáze. Na základě získaných poznatků při studiu struskových hmot mohly být vysloveny některé závěry k provenienci těžené suroviny či technologii hutnění jako účinnost extrakce kovů, viskozita taveniny a teplota tavby.

Strusky po historické tavbě polymetalických rud z vybraných lokalit města Jihlavy

Jaroslav Kapusta, Zdeněk Dolníček, Karel Malý

Příspěvek je zaměřen na podrobnou charakteristiku chemismu a fázového složení strusek po tavbě polymetalických rud z vybraných lokalit u Jihlavy (nálezy vázané na průběh starohorské dislokační zóny). Prezentovány budou také tavby v muflové peci, které byly realizovány pro zjištění teplot likvidu strusek. Součástí referátu bude interpretace získaných dat ve vztahu k úpravě a hutnění rud.

Nové průzkumy středověkých hornických sídlišť a Českomoravské vrchovině

Petr Hrubý, Peter Milo

Příspěvek představí nové archeologické výzkumy i nedestruktivní průzkumy zaniklých hornických osad na Českomoravské vrchovině. Zavede nás na starohorskou dislokaci v Jihlavě, ukáže překvapivě rozsáhlé hornické sídliště u Vyskytné na Pelhřimovsku a pestrá strukturu důlního střediska Buchberg na Havlíčkově Brodu. Zamyslí se nad hmotnou kulturou, i sociální skladbou těchto osad, stejně jako nad odrazem dobových báňskoprávních norem v jejich uspořádání a infrastruktuře.

Kutná Hora

Montánné archeologický výzkum středověkých horních děl v Kutné Hoře v letech 1999-2016

Filip Velímský

Příspěvek je koncipován jako rekapitulačně-bilanční. Jeho cílem je v první řadě přinést aktuální souhrn stěžejních montánné archeologických průzkumů, které v rámci okresu Kutná Hora od roku 1999 realizovalo kutnohorské pracoviště ARÚ AV ČR, Praha, v.v.i. Referát si souběžně klade za cíl přiblížit obvyklou podobu evidovaných montánních situací, používanou metodiku terénního archeologického výzkumu a dokumentace, zpracování a prezentace výsledků, včetně omezení a úskalí realizace těchto aktivit, která vyplývají z platných legislativních norem. Referát bude doplněn souborem unifikovaných posterů, které se budou detailněji věnovat jednotlivým výzkumům z let 2013-2016, u kterých byly zachyceny a zkoumány doklady vrcholné středověké montánní aktivity.

Odhad množství stříbra obsaženého v rudách vytěžených z hlavních rudních pásem stříbrnosného polymetalického ložiska Kutná Hora od 13. do 20. století

Milan Holub

Z několika set dolů Kutnohorského revíru bylo získáno od středověku do průmyslové revoluce, podle odhadů J. Kořana (1950) a J. Bílky (1985), ca 2000 – 3000 tun stříbra. Bohužel tyto odhady jsou převážně založeny na dokumentech z doby obnovy těžby za Jiřího z Poděbrad a z raného novověku. Pro předhusitskou dobu jsou to odhady značně spekulativní. V průběhu 20. století byla na ložisku obnovena těžba rud a provedeny rozsáhlé práce ložiskového průzkumu a historického výzkumu. Výsledky těchto prací byly autorem použity k odhadu množství stříbra obsaženého ve vytěžených rudách z hlavních rudních pásem, a to metodami výpočtů zásob nerostných surovin.

Metodika v historické montanistice: průzkum, mapování a zobrazování, památková péče, terminologie

Hornická krajina v reliéfu: možnosti průzkumu a archeologického ověřování montánních terénních reliktů

Ondřej Malina, Markéta Augustýnová, Pavlína Schneiderwinklová, David Černý

Chronologie a topografie historické těžby je klíčovou otázkou báňsko-historického průzkumu mnoha revírů. Absence písemných zmínek nás u mnoha lokalit nutí soustředit se na terénní reliéf jako na nejvýraznější dochovaný pramen. Archeologický potenciál hornických terénních reliktů je značně proměnlivý a k nalezení reprezentativních míst je třeba postupná kombinace metod s velmi odlišným záběrem. Příspěvek se bude věnovat především analýze a ověřování dat z leteckého laserového skenování (LLS).

Jednotná terminologie: základ úspěšné mezioborové spolupráce

Josef Večeřa

Při mezioborovém výzkumu a průzkumu, kterým montanistika je, je nutné nazývat stejné objekty stejnými názvy. K tomu by mělo sloužit jednotné názvosloví, jehož návrh bude předmětem tohoto příspěvku.

Mapování hodnot: východiska a možné metody stavebně-historického průzkumu důlních děl

Ondřej Malina, Petr Olšar

Cílem mapování hodnotných prostor, povrchů a detailů v důlních dílech je v první řadě minimalizace negativních zásahů do památkové a historické hodnoty důlního díla při jeho případném zpřístupnění. Přehled o lokalizaci konstrukčních detailů, situací a pracovních stop však také umožňuje lépe pochopit technický a chronologický vývoj těžby. Základem dokumentace je mapový atlas vytvořený v GIS a vhodně zvolená sada tematických značek. Obojí umožňuje rychlou terénní práci i u rozsáhlých objektů a různé druhy mapových výstupů.

Horní města stále a znovu

Obchodování ve středověkých hornických městech: porovnání importu a exportu předmětů denní potřeby a luxusního zboží ve vybraných českých a sasko-míšeňských hornických městech

Ivonne Burghardt, Jitka Hříčková

Středověké hornické osady a města byly v mnoha ohledech vždy specifické. Pozoruhodný je nejen jejich charakteristický konstitucionálně-právní vývoj, ale především ekonomické aspekty. Převážná většina horníků, důlních techniků a řemeslníků byla vzhledem ke svému časově náročnému zapojení do důlního provozu odkázána na nepřetržitě zásobování předměty denní potřeby. Důlní podnikatelé, kteří zbohatli na hornictví, kromě toho vyžadovali i luxusní zboží. To muselo být často získáváno prostřednictvím dálkového obchodu. Tento příspěvek vysvětluje na příkladech významných sasko-míšeňských, ale také českých a moravských hornických měst, jakým způsobem byla tato montánní centra zapojena do dálkového obchodu. Kromě toho ilustruje na vybraných historických událostech, jaký vliv měly konkrétní politické nebo hospodářské podmínky na obchodní aktivity těchto hornických měst a nastoluje v souvislosti s tím také nové otázky pro další výzkum.

Hornická města v Krušných horách a počátky Jáchymova

Martin Volf

Krušnohorská horní města představují specifický historiografický fenomén. Příspěvek představí dosavadní výsledky interdisciplinárního studia počátků horního města Jáchymov. Základní poznávací metodou je terénní průzkum, ať již stavebně-historický či archeologický, akcentovány jsou i poznatky geologů a mineralogů. Jáchymov v 16. století představuje dynamický montánní a sídelní organismus, kde se v omezeném prostoru a čase odehrává strukturální změna, která předznamenává proměnu Krušných hor v raném novověku.

“Zlatá horečka” nebo promyšlené investování? Počátky středověkých hornických měst ve střední Evropě

Paweł Cembrzyński

Existují dva základní vývojové modely středověkých hornických měst: (i) dynamická transformace rychle rostoucí hornické osady úzce spjaté s oblastí těžby rud ve městě; (ii) vznik polyfunkčního města na základě plánované lokace v rámci sídelní struktury. Na základě analýzy lokalizačních faktorů měst, jejich prostorové struktury a chronologie změn se pokusím ukázat, že ve střední Evropě převládal druhý ze zmíněných modelů.

Večerní přijetí na radnici

Staré jihlavské hornictví ve výtvarném umění: Gustav Krum, Josef Kos a Zdeněk Mězl

Zdeněk Laštovička

V roce 2004 zazněl na této konferenci příspěvek o třech výtvarných malířích, kteří se ve svém díle věnovali mimo jiné jihlavskému hornictví. Byli to Gustav Krum, Josef Kos a Zdeněk Mězl. Tehdy ještě všichni žili. Mistr Krum měl dokonce životní výročí. Letošní rok nám zasadil těžkou ránu, neboť po dříve zemřelém Gustavu Krumovi (23. května 1924 - 21. března 2011) nás v květnu tohoto roku opustili i oba zbývající umělci (Josef Kos 26. července 1932 - 1. května 2016; Zdeněk Mězl 31. října 1934 - 23. května 2016). Tento příspěvek budiž vzpomínkou na tyto tři, snad dokonce jediné, výtvarníky, které tak významně zaujalo téma historie jihlavského dolování a jihlavských havířů. Příspěvek připomene jejich vybrané výtvarné projevy a zajímavé životopisy.

Pátek 7. října 2016

Exploatace rud a metalurgie v pravěku

Metalurgické Podkrušnohoří: stopy po výrobě bronzu v době bronzové

Markéta Augustýnová

Severozápadní Čechy, zejména Podkrušnohoří, jsou z hlediska metalurgie bronzu doby bronzové oblastí s nejpočetnějšími lokalitami s doklady této činnosti v rámci Čech. Dále se zde nachází četná ložiska mědi a cínu v Krušných horách, u nichž se tradičně předpokládá pravěká exploatace. Toto území je zajímavé také z důvodu četných informací o podobě sídelní sítě a komunikační role Labe a Ohře. Příspěvek se zaměřuje na organizaci produkce bronzových předmětů ve srovnání s dalšími českými regiony.

K otázkce pravěkých či raně středověkých aktivit v areálu měděných dolů na lokalitě Měděnka u Mutěšina (okr. Domažlice)

Dana Chmelíková

Příspěvek představí výsledky dalšího průzkumu lokality Měděnka u Mutěšina (okr. Domažlice) v letech 2014 - 2016. Průzkum se opíral o sondáže, nasazení půdní geochemie, archeobotanické analýzy a měření pomocí přenosného XRF přístroje. Poprvé byla v českém prostředí na výskytu měděných rud nalezena stratifikovaná pravěká keramika. Následné ¹⁴C měření makrozbytků z dotyčných vrstev však přineslo datování do raného středověku. Průzkum tedy na jedné straně přinesl nová zjištění, která mohou posouvat poznání produkce mědi v Čechách v pravěku a raném středověku. Na druhé straně však místo žádoucího doložení exploatace rud v době bronzové vnesl do studia tohoto tématu spíše mnoho dalších otázek.

Evropské přeshraniční projekty montánní historie a archeologie

“Regio Mineralia”: evropský projekt pro vědu a turismus o původu průmyslové montánní kultury v Horním Porýní

Joseph Gauthier, Pierre Fluck, Guntram Gassmann, Sebastian Brather, Carole Begeot, Laure Giamberini, Jean-Jacques Schwein

Regiony Vogéz, Černého lesa a Falce na západní straně německé hornické oblasti jsou charakterizovány společným dlouhým a složitým vývojem procesu výroby kovů. *Regio Mineralia* je nový projekt zaměřený na studium počátků společné průmyslové montánní kultury regionu Horního Porýní v období středověku s důrazem na archeologii, historii a environmentální otázky. Na projektu bude v letech 2016 až 2019 spolupracovat 18 institucí za účelem propojení dat z obou břehů Rýna a získání nových poznatků o středověkém hornictví. Výsledky projektu budou prezentovány prostřednictvím sítě turistických lokalit s doklady těžby.

„ArchaeoMontan”: výsledky čtyř let mezinárodní interdisciplinární spolupráce

Christiane Hemker

Od roku 2012 zkoumají němečtí a čeští vědci v sasko-českém Krušnohoří v rámci projektu *ArchaeoMontan* celou řadu aspektů středověkého hornictví. Výzkum zahrnuje například archeologické zdokumentování vrcholně středověkých dolů v Dippoldiswalde a Niederpöbel ve východní části Krušných hor či exkavaci středověké hornické osady Kreamsiger. V souvislosti s těmito aktivitami jsou badatelé neustále konfrontováni s novými nálezy a nálezovými situacemi, které jsou vyhodnocovány v interdisciplinárním kontextu a aktuálně prezentovány odborné i laické veřejnosti prostřednictvím všech dostupných médií. Tento příspěvek představuje důležité montánně archeologické objevy a ilustruje, jakým způsobem je možné zasadit získané poznatky do dalšího tematického kontextu, např. vývoj krajinné a sídelní struktury nebo právně-organizační aspekty hornického provozu. Projekt *ArchaeoMontan* je finančně podporován z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu na podporu přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou.

Krušné hory

Kreamsiger 2016: stav výzkumu středověkého hornického sídliště v Krušných horách.

Kryštof Derner, Petr Bohdál, Jiří Crkal, Petr Kočár, Roman Křivánek, Petr Lissek, Vladimír Šrein

Příspěvek shrnuje dosavadní poznání hornického sídliště z přelomu 13 a 14. století na tzv. Kreamsigeru v Krušných horách. V minulých sezónách výzkumu byly provedeny rešerše písemných pramenů, prozkoumán jeden charakteristický dům, a provedeno zjišťovací geofyzikální měření. Nyní budou pojednávány první výsledky vyhodnocení technologií a nové výsledky analýzy makrozbytků. Prezentováno bude nové zaměření lokality a nové poznatky o rozsahu osídlení získané drobnými sondážemi.

Archeologické a přírodovědné výzkumy ve středověkých hornických městech Dippoldiswalde a Freiberg

Matthias Schubert, Karel Malý, Petr Hrubý

Archeologické výzkumy v saských hornických městech Dippoldiswalde a Freiberg nedávno přinesly objev pozůstatků dílen na zpracování barevných kovů dokládajících metalurgické činnosti, které probíhaly v rámci hornických sídlišť. Technická zařízení a nálezy je možné interpretovat většinou pouze na základě přírodovědných analýz a příslušných analogických památek ze soudobých důlních revírů.

Důlní revír Smrkovec

Ondřej Bouše

Důlní revír Smrkovec je zaniklý těžební areál v jihozápadní části Slavkovského lesa. Revír je vázán na plošně nerozsáhlé žilné výskyty Ag-Bi zrudnění v Podleském údolí (k. ú. Milíkov). Těženou surovin zde tedy bylo primárně Ag. Nejstarší kutací/těžební práce lze datovat do první poloviny 16. stol., starší aktivity nejsou známy. Sídelním centrem revíru byla dnes již zaniklá, původně vrcholně středověká ves Smrkovec (Schönficht). Těžba zde probíhala skrze hlubinné štolové a jámovací práce.

Zlato

Problematika historické exploatace zlata na Vodňansku

Kateřina Mašlová

Příspěvek, který vychází z bakalářské práce (Archeologický ústav FF JČU České Budějovice), se zabývá málo probádanou historickou exploatací zlata na Vodňansku. Cílem příspěvku je představit výsledky průzkumů, které si kladou za cíl evidovat montánní areály v okolí Vodňan, vytvořit jejich soupis a za pomoci příslušných metod se pokusit rozšířit jejich poznání o nové informace.

První archeologicky doložený zlatorudný mlýn v povodí řeky Lužnice v jižních Čechách. Černýšovice u Bechyně

Daniel Hlášek, Jiří Fröhlich, František Janda

Na břehu Lužnice na katastru Černýšovic u Bechyně byly objeveny pozůstatky vybavení mlýna na rozemílání zlaté rudy. Z řeky byly vytaženy desítky mlýnských a stoupových kamenů. V jeho zázemí byly objeveny také dosud neznámé zlatodoly. Existence areálu může souviset s listinou z roku 1514, kterou král Vladislav II. Jagellonský udělil právo těžby drahých kovů na panství Bechyně. Jedná se o první archeologicky doložený zlatorudný mlýn v oblasti, kde se o historické těžbě zlata dosud neuvažovalo.

Sedimentární ložiska zlata

Maria Legut-Pintal

V roce 2014 jsme analyzovali data z leteckého laserového skenování v rámci projektu „Mikroregion sídliště Wleń v 10.-18. století. Dokumentace prvků kulturní krajiny“. Na základě tohoto výzkumu bylo identifikováno několik zatím neznámých lokalit souvisejících s těžbou zlata ze sedimentárních ložisek. Lokality jsou plošně velmi rozsáhlé a zahrnují široké spektrum zachovaných terénních reliktnů. V našem příspěvku se zaměříme na hlavní charakteristiky zmíněných lokalit a problémy související s jejich zkoumáním a studiem.

Archeometalurgie: teorie, praxe, experiment

Staré postupy rafinace zlata: ověřování jejich spolehlivosti prostřednictvím experimentální archeologie, analytická charakteristika a termodynamické vlastnosti

Angela Celauro

Bohatství stříbrné rudy ve středověku: porovnávací studie historických zpráv a archeologických dokladů

Stephen Merkel

Jak bohaté byly stříbrné rudy v minulosti? Jaké byly limity ekonomické těžby stříbra? Na tyto otázky se dá odpovědět různě – záleží na tom, jestli na ně odpovídá historik hornictví, archeometalurg či mineralog. Středověké a raně novověké písemné prameny, např. Al-Hamdání (10. století) a Georgius Agricola (16. století), podávají obraz o výrobě stříbra, který je v rozporu s archeometalurgickými nálezy z mnoha lokalit s doklady středověké výroby stříbra v Evropě a v západní i střední Asii. Tento příspěvek věnuje pozornost argumentům jedné i druhé strany a pokouší se o předběžné sjednocení. S ohledem na fragmentární charakter obou skupin dokladů bude hledání řešení tohoto problému vyžadovat společné úsilí. Tento příspěvek snad poskytne inspiraci k takovému koordinovanému postupu.

Kapelky stokrát jinak

Michaela Kovářová, Martin Bartoš

Kapelka je speciální nádoba, ve které probíhá jeden z kroků analýzy obsahu drahých kovů v rudách a slitinách, tzv. kupelace. Kapelky mohou být vyráběny z různých druhů materiálů. Materiál kapelky může ovlivňovat její vlastnosti a tím i průběh celé kupelace. Testování kapelek vyrobených z různých materiálů je předmětem tohoto příspěvku. Základní „recept“ k výrobě kapelek byl získán z *Knihy o prubířství* od Lazara Erckera. Tento „recept“ byl následně různě modifikován.

Raně středověké zpracování železných rud ve střední části Moravského krasu - archeologické doklady a experimentální tavby v replikách kusových železářských pecí

Ondřej Merta, Martin Barák, Dominik Talla

Střední část Moravského krasu je bohatá na doklady raně středověkého železářství. Výzkumy železářských dílen byly prováděny již od poslední čtvrtiny 19. stol., poznání hutnických aparátů a pochopení používaných technologických postupů však umožnily až archeologické výzkumy druhé poloviny 20. stol., na něž navázalo několik sérií experimentálních taveb. V poslední době se daří při tavbách dosahovat přesvědčivých výsledků, a to i díky používání autentických železných rud.

Slovensko

Nové montánně archeologické výzkumy ve Slovenském rudohoří

Jennifer Garner, Diana Modarressi-Tehrani

Slovenské rudohoří muselo být nejpозději od 5. tisíciletí př. n. l. významným distributorem surovin pro obchod s kovy. Dokládají to především výsledky intenzivního archeometalurgického výzkumu prováděného v této oblasti v posledních letech. Otázky týkající se využití této hornické oblasti jako celku, organizace těžby na jednotlivých lokalitách s rudnými ložisky a také jejich pozitivní identifikace jako zdroje surovin však zůstávají prozatím otevřené. Z velké části neobjasněné jsou doposud také obchodní stezky spojující zmíněnou oblast těžby rud s okolními územími, zapojení známých velkých sídlišť v údolích řek a celková sídelní struktura v eneolitu a době bronzové. Od roku 2011 se těmito otevřenými otázkami začalo zabývat Německé muzeum hornictví v Bochumi v rámci společného projektu koordinovaného Římsko-germánskou komisí. Uskutečněné aktivity zahrnovaly metalurgické a archeologické průzkumy v souvislosti se zpracováním kovů na sídlišti Vráble – Fidvár a v okolním mikroregionu. Důraz byl kladen také na montánně archeologické prospekce a terénní výzkumy potenciálních rudných ložisek těžených v době bronzové (Špania Dolina-Piesky, Poniky, Ľubietová). Terénní výzkumy byly doplněny odebráním vzorků z kovových artefaktů doby bronzové z různých muzeí, které se v budoucnu stanou základem pro studium provenience artefaktů.

Špania Dolina – Piesky. Poklad mincí z 15 – 16. stor. Analýza súboru a jeho historické pozadie

Martin Kvietok, Ján Hunka

Předložený příspěvek informuje o unikátním souboru mincí z konce 15. a začátku 16. století. K nálezu došlo v roce 2009 na hřebeni Glezúr, který odděluje báňské osady Špania Dolina a Piesky. Z nálezové skladby souboru i z nálezových okolností je zřejmé, že jde o jeden samostatný celek. V místě nálezu prochází stará cesta, která v minulosti spojovala Piseky a Španiu Dolinu. V pokladu jsou ražby sicilsko-aragonského krále Jana II. a minimálně dvou papežů Sixta IV. a Lea X., také císaře Karla V. Poklad mohl být uschován před rokem 1520. Mince se do Španie Doliny mohly dostat díky báňským aktivitám Turzovců a Fegurovců. Ukrytí mincí mohlo být způsobeno celkově nepokojnou situací ve 20.-30. letech 16. století (báňská povstání, obavy z Turků).

Výnosnost státních dolů a hutí v habsburské monarchii na konci sedmileté války

Miroslav Lacko

V roce 1763 byl dokončen tzv. státní soupis obsahující evidenci zisků a nákladů habsburské monarchie na konci sedmileté války. Jeden ze svazků tohoto soupisu, jenž je věnován mincovnictví a hornictví, poskytuje cenné údaje o stavu státních dolů a hutí v zemích monarchie. Cílem příspěvku je analýza a vyhodnocení dat o výnosnosti tehdejších státních dolů a hutí.